

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

16 жовтня 2018 року

м. Київ

№ 108

Про затвердження Змін до Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні

Відповідно до статей 6, 7, 15, 25, 26 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою ефективного контролю за дотриманням банками нормативів обов'язкового резервування з одночасним резервуванням валютних деривативів (форвардних та ф'ючерсних контрактів з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу) Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 грудня 2014 року № 806 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Чурія О. Є.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

К. В. Рожкова

Інд. 40

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
16 жовтня 2018 року №108

Зміни до Положення про порядок формування та зберігання
обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні

1. У пункті 2 розділу I:

1) доповнити пункт після абзацу першого новим абзацом другим такого змісту:

“валютний дериватив – форвардний або ф'ючерсний контракт з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу;”.

У зв'язку з цим абзаци другий – сьомий уважати відповідно абзацами третім – восьмим;

2) доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“Інші терміни та поняття, які вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.”.

2. Пункт 3 розділу II доповнити новим абзацом такого змісту:

“До розрахунку середньоарифметичного залишку коштів за період визначення, що використовується для розрахунку резервної бази обов'язкових резервів банку, який здійснював діяльність протягом неповного періоду визначення, береться фактична кількість календарних днів діяльності банку в періоді визначення.”.

3. Абзац перший пункту 4 розділу III після слів “обов'язкового резервування” доповнити словами “та резервів за валютними деривативами”.

4. Положення доповнити новим розділом такого змісту:

“VI. Особливості контролю за дотриманням банками нормативів обов’язкового резервування з одночасним резервуванням валютних деривативів

1. Банк у разі прийняття Правлінням Національного банку рішення щодо формування та зберігання резервів за валютними деривативами повинен протягом періоду утримання формувати та зберігати на кореспондентському рахунку середньоарифметичну суму коштів, яка дорівнює або перевищує загальну суму резервних баз за обов’язковими резервами та резервами за валютними деривативами.

2. Вимоги щодо дотримання банком порядку формування та зберігання обов’язкових резервів і резервів за валютними деривативами є виконаними, якщо:

1) на його кореспондентському рахунку в період утримання зберігається середньоарифметична сума коштів у розмірі, який дорівнює або більший, ніж загальна сума розрахованих за період визначення резервних баз обов’язкових резервів і резервів за валютними деривативами;

2) на його кореспондентському рахунку щоденно на початок операційного дня зберігається обсяг коштів у розмірі, установленому Національним банком, з урахуванням граничної кількості випадків недотримання щоденних залишків обов’язкових резервів на кореспондентському рахунку в окремі дні протягом визначених періодів утримання поспіль;

3) банк своєчасно та в повному обсязі перерахував на окремий рахунок суму обов’язкових резервів у розмірі, установленому Національним банком на відповідний період та на кореспондентському рахунку в період утримання зберігається середньоарифметична сума коштів у розмірі, який дорівнює або більший, ніж розрахована за період визначення резервна база резервів за валютними деривативами та частина суми обов’язкових резервів, що повинна зберігатися на кореспондентському рахунку.

3. Вимоги щодо обов’язкового резервування є виконаними в разі перерахування банком на окремий рахунок усієї суми обов’язкових резервів (у разі прийняття Національним банком рішення щодо перерахування банками на окремий рахунок усієї суми обов’язкових резервів), а вимоги резервування за валютними деривативами є невиконаними в разі недорезервування на кореспондентському рахунку суми коштів резервів за валютними деривативами.

4. Структурний підрозділ здійснює контроль за повнотою виконання банками вимог щодо дотримання нормативів обов’язкового резервування та резервування за валютними деривативами аналогічно до дій, передбачених у розділі IV цього Положення:

1) щодня, порівнюючи залишки коштів на кореспондентському рахунку в період утримання із щоденним на початок операційного дня обсягом коштів, що встановлюється Національним банком для відповідного періоду утримання обов'язкових резервів;

2) за період утримання, порівнюючи резервні бази обов'язкових резервів та за валютними деривативами з фактичною середньоарифметичною сумою коштів на кореспондентському рахунку за період утримання згідно з наданою банком довідкою про залучені кошти, обов'язкові резерви, резерви за валютними деривативами та їх залишки на кореспондентському рахунку в Національному банку України (додаток 3) або довідкою про залучені кошти, обов'язкові резерви та стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України, резерви за валютними деривативами та їх залишки на кореспондентському рахунку в Національному банку України (додаток 4).”.

5. У додатках до Положення:

1) додаток 1 “Довідка про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку” доповнити поясненням такого змісту:

“Пояснення щодо заповнення таблиці

1. У колонці “Середньоарифметичний” рядка 6 зазначається сума випадків (календарних днів) недорезервування коштів за весь період утримання”;

2) у додатку 2 “Довідка про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України”:

таблицю додатка доповнити після рядка 3.2 новим рядком 3.3 такого змісту:

“ 3.3	Кількість випадків недорезервування коштів під час контролю за щоденними залишками*							”;

у колонці “Показники” рядка 4 примітку “*” замінити приміткою “**”;

у колонці “Показники” рядка 5 примітку “**” замінити приміткою “***”;

доповнити додаток приміткою такого змісту:

“*У колонці “Середньоарифметичний” рядка 3.3 зазначається сума випадків (календарних днів) недорезервування коштів за весь період утримання.”.

У зв’язку з цим примітки “*” та “**” уважати відповідно примітками “**” та “***”.

6. Доповнити Положення двома новими додатками 3 та 4 такого змісту:

“ Додаток 3
до Положення про порядок
формування та зберігання
обов’язкових резервів банками
України та філіями іноземних
банків в Україні
(підпункт 2 пункту 4 розділу VI)

Довідка про залучені кошти, обов’язкові резерви, резерви за валютними деривативами та їх залишки на кореспондентському рахунку в Національному банку України

_____ (найменування банку)

за період з _____ року до _____ року
(число) (місяць) (рік) (число) (місяць) (рік)

(тис. грн)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
1	2	3	4	5	6	7
1	Сума залучених коштів усього: у національній валюті в іноземній валюті					
2	Сума обов’язкових резервів згідно з установленими нормативами (резервна база)					
3	Сума коштів за валютними деривативами					

Продовження додатка 3

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7
4	Сума резервів за валютними деривативами згідно з установленими нормативами (резервна база)					
5	Фактична сума залишків коштів на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України					
6	Сума обов'язкових резервів, що має зберігатися на кореспондентському рахунку банку щоденно (резервна база, помножена на установлений процент)					
7	Відхилення (+,-) для контролю за щоденними залишками (рядок 5 – рядок 6)					
8	Кількість випадків недорезервування коштів під час контролю за щоденними залишками					
9	Відхилення (+,-) за період утримання обов'язкових резервів та резервів за валютними деривативами (рядок 5 – рядок 2–рядок 4)					

1	2	3	4	5	6	7
10	Довідково: сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами для наступного періоду утримання					
11	Довідково: сума резервів за валютними деривативами згідно з установленими нормативами для наступного періоду утримання					

Керівник _____ 20 року
банку (підпис) (прізвище, ініціали)

Головний _____
бухгалтер (підпис) (прізвище, ініціали) (прізвище виконавця, телефон)

Пояснення щодо заповнення таблиці

1. У колонці “Середньоарифметичний” рядка 8 зазначається сума випадків (календарних днів) недорезервування коштів за весь період утримання.

Додаток 4
до Положення про порядок
формування та зберігання
обов'язкових резервів банками
України та філіями іноземних
банків в Україні
(підпункт 2 пункту 4 розділу VI)

Довідка про залучені кошти, обов'язкові резерви та стан перерахування коштів
обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України,
резерви за валютними деривативами та їх залишки
на кореспондентському рахунку в Національному банку України

_____ (найменування банку)

за період з _____ року до _____ року
(число) (місяць) (рік) (число) (місяць) (рік)

Продовження додатка 4

Продовження таблиці
(тис. грн)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
1	2	3	4	5	6	7
1	Сума залучених коштів усього: у національній валюті в іноземній валюті					
2	Сума коштів обов'язкових резервів згідно з установленим нормативом (резервна база)					
3	Сума коштів за валютними деривативами					
4	Сума коштів резервів за деривативами згідно з установленим нормативом (резервна база)					
5	Фактична сума залишків коштів на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України					
6	Сума коштів обов'язкових резервів, що має зберігатися на кореспондентському рахунку банку щоденно					
7	Відхилення (+,-) для контролю за щоденними залишками (рядок 5 – рядок 6)					
8	Кількість випадків недорезервування коштів під час контролю за щоденними залишками					

Продовження додатка 4

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7
9	Сума коштів обов'язкових резервів, що має бути перерахована на окремий рахунок у Національному банку України					
10	Фактична сума коштів обов'язкових резервів на окремому рахунку в Національному банку України					
11	Відхилення обов'язкових резервів на окремому рахунку в Національному банку України (+,-) (рядок 10 – рядок 9)					
12	Відхилення за період утримання обов'язкових резервів та резервів за валютними деривативами (рядок 5 + рядок 10) – (рядок 2+ рядок 4)					
13	Довідково: сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами для наступного періоду утримання					
14	Довідково: сума резервів за валютними деривативами згідно з установленими нормативами для наступного періоду утримання					

Керівник банку	_____	_____	_____ 20 року
	(підпис)	(прізвище, ініціали)	
Головний бухгалтер	_____	_____	_____
	(підпис)	(прізвище, ініціали)	(прізвище виконавця, телефон)

Пояснення щодо заповнення таблиці

1. У колонці “Середньоарифметичний” рядка 8 зазначається сума випадків (календарних днів) недорезервування коштів за весь період утримання.

2. У колонці “Середньоарифметичний” рядка 9 зазначається сума коштів обов’язкових резервів, що має бути перерахована на окремий рахунок у Національному банку України згідно з установленим розміром.

3. У колонці “Середньоарифметичний” рядка 10 зазначається сума коштів обов’язкових резервів, що зберігається на окремому рахунку на останню дату періоду утримання обов’язкових резервів”.

Директор Департаменту
відкритих ринків

С. В. Пономаренко

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. Є. Чурій
(підпис)
_____ 2018 року
(дата)